

Kontra Ferenc

ELVITTE A VÍZ

Nem tudtam befejezni a novellát, mert eltűnt. Ugyanazt a képet és nevet ismételtette a képernyő, bármire kattintottam, *Wittgenstein 1951*, miért éppen az ő neve, halálának évével, baljós üzenet, a szöveg halála; van talán olyan vírus, amely megnevezi önmagát, ezzel a kérdéssel hívtam fel régi kollégámat, aki a szerkesztőség rendszergazdája volt éveken keresztül, próbálja meg visszaállítani, másban nem is bíztam volna meg. Azt mondta, négyre menjek, addigra hazaér. Már jócskán késésben voltam, ezért fogadtam barátságatlanul, hogy valaki csak úgy megszólít mindjárt a sarkon.

Ebédelt már?

Hogyan?

De az idős hölgy nem tágított, feltette újra, kicsit még bizalmasabb hangon ugyanazt a kérdést. Leengedtem a táskámat a vállamról, szusszantam egyet. Egyáltalán nem tűnt rajta semmi szokatlannak. Horgolt sapka, a cekkerben néhány karalábé. Nem lehetett még agyvérzése sem. Nagyon is talpraesett fellépése volt.

Megbeszéltük a barátnőmmel, hogy nem adunk borraivalót. Emlékszik? Aprócska hatásszünetet tartott. Tudom, hogy az a szokás. De ez is bevált, tette hozzá kissé zavartan.

Nincs semmi baja, de a hangjából elpárolgott az a határozottság, amivel megszólított. Tett még egy próbát, nyomatékosan a táskámra mutatott.

Persze, elég ormótlan, de legalább elfér benne a laptopom. Kellene már vennem egy újat.

Ezt meg ő nem értette.

Éppen ilyen táskája volt a postásnak. És azt hittem, hogy maga az új postás. Ma hozza a nyugdíjat. Még nem találkoztunk az új postással. De elhatároztuk a barátnőmmel, hogy mi ketten felváltva majd az új postást is meghívjuk ilyenkor ebédre, mégiscsak többet ér a borraivalónál.

Kellemetlenül köszörültük a torkunkat.

Reggel azt hallottam a hírekben, hogy a postások is felajánlottak egy munkanapot, hogy aki csak tud, kimegy a gátakra homokzsákokat rakni.

Az idős hölgy önkéntelen mozdulattal a szájához emelte a kezét, mint aki olyasmit kotyogott ki, amit nem illetett volna.

Olyan volt, mint valami rossz előjel, amitől még idegesebb lettem. Rohantam tovább. Varez talán utánanyúl a novellámnak, vagy végleg elvitte a víz. Kint laktak a Telepen, ahol kertés házak voltak. A táskám az újságoktól még nehezebb lett, és úgy vonszoltam magam végig a Gogol utcán, mint egy teherhordó.

Éppen lenyomtam volna a kilincset, de észrevettem a matrózplóját, hogy éppen átmegy az udvaron, igyekszik hátrafelé a kertbe. Mégsem a kaput választottam, hanem az élősövényt. Elvégre meg lehet kerülni, igazából csak jelképes kerítés volt, egy foghíjas mályvasövény, amin keresztül lehetett látni, a háziállatok pedig számos ösvényt tapostak már rajta. Vareznek volt két kutyája, inkább azok őrizték a házat, nem a sövény. A kerten át vezetett a vízpart felé az út. Varez buja oázist teremtett, ebből tartotta el a családját. Egy részét fóliasátor foglalta el, első osztályú primőrúru termett benne, a kert többi részében pedig már pirosodott a paradicsom, többféle paprika, pasztinák, édeskömény, endívia, koriander, zeller, és amiért különösen kedvelték a piacon, a sokféle saláta, pitypangfélék, fodrosak, vörösek, amelyeket mindig nagyon frissen vitt ki, hiszen csak negyedórnyiba telt, mire a friss zöldségekkel a Futaki piacra ért. Megelőzve a konkurenciát, akik messzebbről és nehezkesebben tudták csak idehozni, a városi piacra.

A kert szélét lefelé, a Duna felé, az élősövény folytatásában végigültette farácsra futtatott szamócéval, egressel, ribizlivel, amit a gyerekek szerettek. Jól van, gondoltam, sétálunk egyet a kertben. Követtem a párhuzamosan haladó úton, ahogy haladt előre. A cukkinibokrok vízben álltak. Most látom, mennyire gondterhelt. Már rég el kellett volna jönnöm hozzá.

Egy bozótnyeső kés van nála, és egy vadonatújnak látszó kötél. Sehol senki. Se a gyerekek, se a felesége. Megáll a diófa alatt. Méregeti, ha átdobja a kötelet, akkor hol ér földet. De nem sikerül. Az egyik ág eltéríti, nem elég erős a lendület. Az árvíz már elvitte a kert végében a csónakkikötőt. Meggyorsítom a lépteimet. Ennyire nem lehet kétségbeesve.

Varez, ordítom felé.

Mi van?

Meglepetten fordul meg, és őszinte csodálkozás ül ki az arcára.

Hoztam a laptopom, vonom meg a vállam, és alig tudom megállni, hogy ne meredjek rémulten a kötélre. Egy pillanatig a csontjaimban

érezem a hideget, ahogy ott álldogálunk a diófa alatt, az elmosott part szélén, karnyújtásnyira a mélységek fekete halaitól.

Hirtelen felém fordult, és alaposan végigmért, mint aki a gondolataimban olvas.

Miért cipelted ide ezt a bazi nagy táskát? Megvárhattál volna kint az udvaron, a napernyő alatt. Nem is ültettek le? Már beraktam a sört a hűtőbe. Tudják, hogy jössz. A gyerekek bent vannak a szobában, egy animációs filmet néznek...

Persze, emlékszem, telefonáltam, amikor indultam.

Akkor mit dadogsz itt összevissza? Mindjárt készen vagyok, és megnézem a laptopodat.

Mindent félreértetek az emberek, azt mondják, az árvíz miatt van, ma ilyen mindenki.

Hogyan?

Gondoltam, segíték feltenni a kötelet, vágtam ki magam határozottan, de igazából még mindig nem tudtam, minek lesz az a kötél ott a fán. A két fia nem szokott már hintázni.

Holnapután tetőzik a Duna, elviszi a fél kertemet. De csak a felét viszi el! A csónakokat máris idehúzom, mert úgy számolom, éppen idáig ér majd a víz. Itt lebegnek majd a cukkini felett, úgy egyméternyire. Az lesz a legbiztosabb, ha a diófához kötöm őket, mert ezt biztosan nem sodorja el az ár.

Valami plattyant a felszínen, talán egy hal, úgy tűnt, egy ezüstkárársz pikkelyeit láttam megcsillanni a lopakodó árban.

Aztán mindennap figyeltem az újságban a képeket, térden hagyott erdőket, fákat, akár a bokrok, olyanok voltak a felszínen. Hullámtetőket vetett partra a víz. Gondoltam, megnézem, mi lett Varezzel meg a kertjével.

Mindig azt gondoltam, hogy egyszerre lesz vége, de nem, hanem lassan, folyamatosan adunk fel mindent, apránként, hogy azt a kicsit észre se vegyük, ne is fájjon – ez jutott eszembe erről a délutánról.

Varez felesége a napernyő alatt üldögélt, újságot olvasott. Csak épphogy felsandított rám a szemüvege fölött, és visszaköszönés helyett csak annyit mondott, hogy sétálni mentek.

Hát jó. Először úgy értettem a kijelentést, hogy elmentek valahova, aztán úgy, hogy semmi közöm hozzá, mert a „sétálás” sehogy sem illett rájuk.

Hátráltam gyorsan a kapu felé. Ezt nyilván sértődésként értelmezte, megvonta a vállát.

Tényleg sétálni mentek.

Mégis, merre mentek?

Mindig ugyanarra, a háromszög felé.

Jól van, most már értettem, „tényleg”, miért is ne mehetne sétálni apa és fia. Esetleg ha hét hónapos lenne, akkor nyilván természetesnek venném, de azt, hogy a hétéves fiával sétálgat a lerakótelep felé, azt meglehetősen ingerszegény tevékenységnek éreztem.

Ahogy elkanyarodtam a sarkon, eszembe jutott, milyen régen sétáltam, csak úgy. Már nagyon régen nem sétálgattam senkivel. Szinte kapóra jött, hogy akkor most utánuk megyek, amúgy is ritkán találkozom Varezzel, legalább beszélgetünk. Kiülünk egy sörre útközben, a gyerek meg igyon kólát, csak ellesz valahogy mellettünk. De ezek csak tervek maradtak, mert közben odaértem a háromszöghöz. Itt alakították ki azt a zárt parkolóhelyet, ahova a pók a tilosban parkoló kocsikot hozta. Szinte szabályos időközönként érkeztek, szertartásosan lerakták a zsákmányukat egymás mellé, megfordultak, és elmentek. Egy egyenruhás meg egy sofőr ült a vezetőfülkében.

Varez meg a kisebbik fia pedig a sárga-fekete csíkos vasrúdon könyökölt, onnan nézték, mi történik a háromszög alakú betonpályán, mint valami focimeccsen.

Ennyire elfáradtatok a sétálgatásban, könyököltem oda melléjük a vasrúdra.

De Varez ezt cseppet sem találta szellemesnek, úgy viselkedett, mint akit éppen rajtakaptak valamin.

Közölték már a novelládat?

Még csak most küldetem el.

A gyerek szavakat ismételtetett monoton, mély hangon, ami egyre furcsább láncot alkotott, úgy hangzott, mint valami dallam.

Az ingem, az ingem elvitte, én láttam az árban, láttam rajta.

A rendőr rosszálló pillantást vetett ránk, aztán felkapaszkodott az anyósülésre. A hátsó kerekek salakot fröccsentettek az útpadkán, és a tréler folytatta a portyázást.

Már ismernek bennünket, törölgette az arcát, nem is a verítéket, mintha mindent törölni szeretett volna.

Nem gondoltam, hogy ennyire érdekes ez a hely.

Az még hagyján, hogy egy kisfiú itt kíváncsiskodik, de azért mégsem lehet egyedül ide engedni. Aztán csak néznek.

Végül is... nem csináltatok semmit.

Hülyének érzem magam, nem vagyok én bűnöző. Nem tudom hiedgévrrel szemlélni az embereket, akik dühösen jönnek a kocsikért, mert mindenki igazságtalannak érzi a bírságot, és hogy miért éppen vele történt, amikor csak a gyógyszertár előtt állt meg, egy nő nézett rám az előbb gyűlölködve, mintha én is ide tartoznék közéjük, talán én is láttam már, mert újra ugyanonnan hozták ide a kocsját: a saját háza elől, mert járdának nyilvánították a parkolóhelyeket. Mindenkit megaláznak. Azt is, aki öltönyben jön taxival, azt is, aki a tizenegyes busszal, és még fel is lélegzik, hogy egyáltalán idetalált. Nemcsak azokat a kocikat rakják fel a lopóautókra, amelyek akadályozzák a forgalmat, vagy olyan helyen állnak, hogy balesetet okozhatnak, ez egy jó üzlet, és a biztonsági őr bizony elfogadja a kenőpénzt. Nagy tapasztalata van abban, kivel milyen üzletet lehet kötni. Senki sem jószántából jön ide.

Úgy látom, te sem.

Mégsem lehetek kívülálló. Olyan, mintha mindenki rám rakná a terhét. Engem kérdeznek, hogy hol van a biztonsági őr, nekem kell tudnom, hogy mikor tart ebédszünetet, nekem kell tudnom a díjszabást is.

De másutt is vannak autók, miért nem mentek másfelé sétálni? Vagy rugdossatok inkább gesztenyét az avarban.

Nem tudsz egy hétéves gyerek fejével gondolkodni, neki éppen ez a hely köti le a figyelmét, ide akar jönni, látni akarja, hogy hozza a pók az autókat, és hogy most milyen márkájú kocsival érkezik éppen, ez érdekli, mert felismeri őket. Vele együtt kell kiszabadulni a pók hálójából, mert egyedül nem sikerül neki. A játszótér, az bezzeg nem érdekli, pedig itt van egy köpésnyire.

Miért nem a bátyjával sétálgat ide, talán jobban megértenék egymást.

A bátyja az utóbbi időben egyáltalán nem mutatkozik vele az utcán. És nem akarom bántani ezért.

Biztosan van más megoldás is, próbáltam esetlenül vigasztalni, mert igazából nem is értettem a helyzetet.

Mit csinálhatnék, tárta szét a karját, költözzünk el erről a környékről, nem tudom.

Ne gyerekeskedj, ki fogja nőni, megunja, mint a játékaikat.

Tudja az autók nevét és rendszámát, szinte már ijesztő.

Jó matekos lesz.

Ezt mintha meg sem hallotta volna, lelkes magyarázkodásba kezdett.

Azt mondta tegnap, hogy mindegyiknek két neve van, tényleg, mint nekünk. Minden kocsinak van keresztneve, ami az aktuális típus, meg hát a vezetékneve, amelyik családdhoz tartozik...

Közben nyilván kiült az arcomra a kétely vagy inkább a gyanakvás, mert a gyerek folytatta ugyanazt a szövegfolyamot, amit közben abba sem hagyott, csak néha egészen suttogóra fogta, máskor felerősített magas hangon, dallamosan sipítozva, mint valami sziréna.

Karját a hullám emelte, nem a saját ereje vitte, nem úszott semerre, a víz sodorta, én láttam, ugyanolyan volt az inge...

Mintha a saját jelenlétének adott volna hangot, úgy érezhette, hogy átbeszélünk a feje felett, pedig ő is mondani akart valamit.

Hogyan küldjem így az iskolába?

Akkor úgy éreztem, hogy egy pillanat alatt megfordul velünk az a háromszögnyi tér, minden a helyére kerül, és minden elfér rajta, mint egy pók rácsos hálóján. A biztonsági őr előjött a kuckójából, alaposan végigmért bennünket, mintha azon töprengene, kik lehetünk, vagy hogyan lehetne bennünket innen eltávolíttatni. A láncok csörömpölve emelték a rámpát egy dzsip elé.

Mi történt a gyerekekkel? Bántották?

Valószínűleg a kertünk végében hagyta a kisautóját, ahol játszani szokott, a fövényen, és reggelre elvitte az árvíz. Most várja, hogy visszahozza a pók.

De egyikünk sem hitte el, hogy csak ennyi történhetett. Megint ott szitált a száraz levegőben az útpadkából kipergetett salak nyomán a por. A dzsip tulajdonosa úgy hajtott el, mintha oroszlánvadászatra menne.

Annyi mindent elvitt a víz, nézett el mellettem szórakozottan, mintha csak az érkező pók újabb áldozatára figyelt volna.

Ez nem marad így, van rá megoldás, mutattam a kezemmel, mintha a süketnémák egyezményes jele lenne, és Varez már intett is rá, hogy könnyű azt mondani, hogy vegyek neki helyette másik kisautót.

Ki értse ezt meg, ha nem én. Mondd csak, neked nem volt olyan játékos gyerekkorodban, ami az egyetlen, talán senki sem tudja, mégis őrződ valahol a padlás rejtekében?

Hogyne, lehetséges, bólogattam.

No, látod! Legalább az álma teljesüljön, hogy visszakapja. Ha eláruljuk a jövőt, többé sose jövünk ide, hanem a szobában maradunk. Úgy jobb lesz?

Az ingem, az ingem vitte, sodorta, láttam, és hiába mondtam, az ingem éppen olyan, és biztosan neki is ugyanilyen inget vettek a születésnapjára.

Ezzel mit akar mondani?

Biztosan látott valamit a kert végében. Annyi mindent sodort a víz, farönköket, ilyesmit láthatott, és azt hihette, hogy egy ember, mert ing is volt rajta. Az biztos, a többi nem. *Amiről nem lehet beszélni, arról hallgatni kell.*

Kortárs, 2015/2.

Halasi Zoltán

FIRENZE

San Miniato al Monte

Úgy volt, hogy visszafelé felkeressük,
de nincsen visszafelé, vissza nincsen,
csak előre tekereg a meander,
előre fut az indázó sorminta,
a napok frízét kíséző tojásléc.

Nem lettem juhász, katona, tűzoltó,
csoda, titok, tekintély, szem a láncban,
szavakra akkor még rá sem hibáztam,
valami démon nem hagyott nyugodni,
hétévente kicserélte a szívem.

Azt mondta, addig jársz a szíved nélkül,
addig zarándokolsz a kölcsön szívvvel,
amíg a szép fejedet le nem vágják,
amíg a földön labdaként nem pattog,
és föl nem kapja majd egy arrajáró.

Kedvencem ez volt mindig, a román kor,
félig antik még és befejezetlen,
szörnyeiből érti magát az ember,
istennek széles vállú házat épít,
nyers erejét a legendákból szívja.

Úgy volt, hogy hazaindulás előtt majd,
de N. mégis a San Marcóba vitt el,
aztán így szólt a vasútállomáson:
egész Firenzét, hidd el, odaadnád,
ha láttad volna a San Miniátót.